

Inventarisatieformulier Stads- en dorpsgezichten Weert

Gebied VI – Laarakker

Omvang gebied Rietstraat, Schonkenweg, Gertrudisstraat, Schonkenstraat, Laarderweg
(zoals op kaart aangegeven)

Plaats Weert

Datum opname maart 2006

Redengevende omschrijving op gebieds-/structuurniveau

1. Beschrijving van de ontstaansgeschiedenis, de rol in en het belang voor de geschiedenis van Weert, de mate van representatie van de Weerder historie/ groei/ ontwikkeling, weerslag van de (agrarische) functie, tijdbeeld/bouwstijl, de relatie tot de context en de informatiewaarde;

Laarakker betreft een zeer oud gebied, met archeologische vondsten vanaf de prehistorie. De vorm van de enigszins bolle kransakkers stamt uit de 9^e eeuw en is vrij uniek. Het agrarische gebruik van dit gebied is leidend en het groene karakter is waardevol. De oude wegenstructuur is inclusief driesen (driehoekige dorpspleinen) zeer waardevol.

2. Beschrijving van de identiteit, karakteristiek, situering, belevingswaarde, ruimtelijke kwaliteit en waardering van elementen;

Voorts zijn vooral waardevol de ensembles langs de ringvormige weg met bijbehorende bebouwing van Gertrudisstraat – Schonkenweg – Rietstraat en de driehoek Schonkenstraat – Rietstraat – Laarderweg. Deze gebieden vormen de meest gaaf gebleven onderdelen van het agrarische verleden en heden van Laarakker.

Binnen het gebied zijn nog enkele bijzondere elementen te noemen zoals restanten van een poel, resten van een waterlossing, hagen en boomstructuren.

3. Signalering van bijzondere objecten, beeldbepalende en beeldondersteunende panden, structuren, zichtlijnen, stratenpatroon, rooilijn, inrichting openbaar gebied en groenstructuren;
 - o De monumenten zijn opgenomen onder 7 en in het rapport van het Monumentenhuis.
 - o Het meanderende wegenverloop en het agrarisch karakter zijn bijzonder en karakteristiek.
 - o De kransakkerstructuur in dit gebied is relatief gaaf bewaard gebleven en dient te worden beschermd.
4. Waardering van de gaafheid en uniciteit, maar tevens het signaleren van eventuele beeldverstorende elementen.
 - o Het stratenpatroon is gaaf en beschermingswaardig.
 - o Geen verstorende elementen, met uitzondering van enkele afwijkende elementen bij de bedrijfsbebouwing aan de Rietstraat 41 - 43

5. Foto's

Rietstraat t.h.v. 37 gezien naar het oosten

Gertrudisstraat 2

Gertrudisstraat 14 en 14A

Rietstraat 49 gezien vanaf Schonkenstraat

Rietstraat vanaf 49 naar het oosten gezien

Schonkenstraat t.h.v. nummer 2 naar zuiden

Rijksmonument Rietstraat 26

Afwijkende bebouwing aan Rietstraat 41 - 43

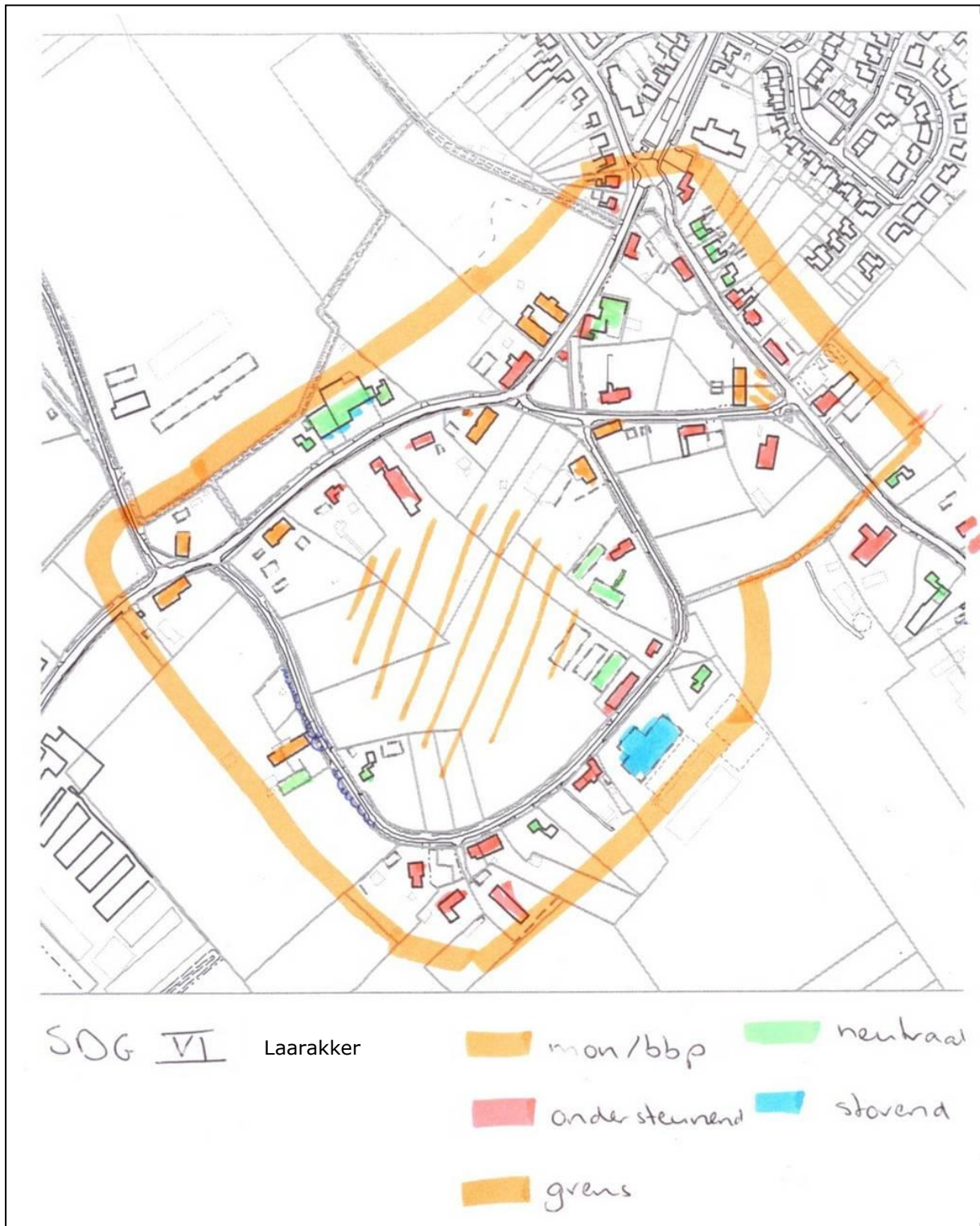

Hoek Schonkenstraat 3 - Laarderweg

Laarderweg t.h.v. Schonkenstraat naar noorden

6. Begrenzing (wordt nader vastgelegd in het betreffende bestemmingsplan)

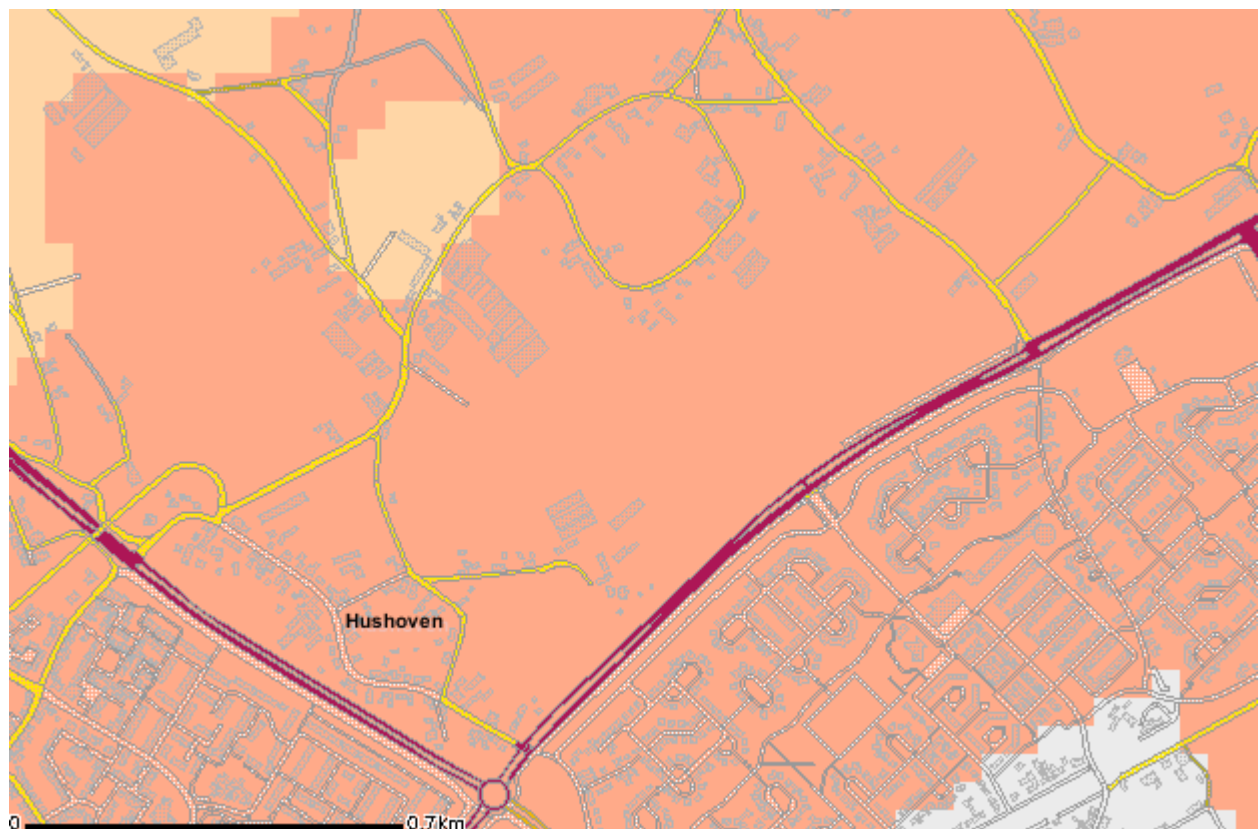
7. In het gebied aanwezige beschermde monumenten

Categorie	Adres
Rijks	Rietstraat 26 (agrarische gebouwen)
Provinciaal (formeel vervallen)	-
Gemeentelijk	Schonkenstraat 3 (vm. boerderij)

8. Externe rapporten

- o De Buitenie Laarveld te Weert, cultuurhistorisch onderzoek met waardenstelling, Monumentenhuis Roermond, 2000

9. Indicatie archeologische verwachtingswaarde

10. Waardering

Waardering + tot +++++	Criteria
	A. Sociale en cultuurhistorische waarde
+++++	1. het object/terrein is verbonden met de geschiedkundige herinneringen in de ruimste zin des woords;
+++++	2. het object/terrein vertegenwoordigt een fase in de ontwikkeling van stad, streek of dorp;
+++++	3. het object/terrein vertegenwoordigt een aspect van de sociale of economische geschiedenis.
	B. Informatiewaarde
+++++	Mate waarin het object/terrein door de aanwezigheid in de omgeving alleen al aanschouwelijk onderwijs geeft en de passant informatie over het verleden ontvangt.
	C. Architectonische en kunsthistorische waarde
+++	1. het object/terrein is een goed voorbeeld van een stijl of bouwtrant of van het werk van een architect, is gaaf van stijl en detaillering terwijl eventuele latere wijzigingen het architectonische beeld niet storen;
+++	2. het object/terrein vertegenwoordigt vanuit architectonisch historisch oogpunt gezien een bouwstijl die kenmerkend is voor een bepaalde periode en geeft afzonderlijk of samen met andere de historische stedenbouwkundige ontwikkeling aan;
+++	3. het object/terrein vertegenwoordigt een onvervangbare bouwstijl, techniek of bouwtype.
	D. Planologische en landschappelijke waarde
+++++	1. het object/terrein heeft een nauwe relatie met de geomorfologie en de landschappelijke omgeving;
+++++	2. het object/terrein is gelegen in een gebied met oorspronkelijke perceelsstructuren en patronen van wegen en waterlopen;
+++++	3. het object/terrein vormt met bijgebouwen, kleinere artefacten en erfbeplanting een karakteristiek geheel;
+++++	4. het object/terrein is karakteristiek voor stad, streek of dorp.
	E. Unieke waarde
+++++	Het is van belang of een object een unieke waarde heeft of dat er meerdere (soortgelijke) objecten in de omgeving van het object staan. Als een object niet in verband kan worden gebracht met andere objecten (zoals in D. Situering), kan het betekenen dat het een unicum is in zijn soort en juist daarom zeer waardevol.
	F. Gaafheid
+++++	Vrijwel elk object is aangepast sinds het gebouwd is. Sommige aanpassingen en veranderingen passen echter niet in de stijl van het object en zijn storend voor het aanzien ervan. Het omgekeerde is overigens ook mogelijk: een wijziging kan de waarde van een object verhogen.
	G. Bouwkundige staat
++++	De bouwkundige staat van een object speelt een rol bij de beoordeling of een object in aanmerking komt voor een gemeentelijke monumentenlijst. Daarbij dient wel een onderscheid te worden gemaakt tussen achterstallig onderhoud en de fundamentele staat waarin een object verkeert. Uitgangspunt is dat een restauratie mogelijk met zijn. Tevens kan ook gedacht worden aan bescherming indien de ruïne als zodanig voldoende waarde bezit om als gemeentelijk monument te beschermen.
	H. Ouderdom
+++++	De ouderdom van een object speelt een mindere rol bij de beoordeling van een object. De gemeente Weert hanteert hiervoor in principe de minimale leeftijd van 50 jaar, in speciale gevallen zou hiervan afgeweken kunnen worden.

Inventarisatieformulier Stads- en dorpsgezichten

Gebied V – Laarderschans

Omvang gebied Aldenheerd 46-48, gebied tussen Laarderschans, Rakerstraat (zoals op kaart aangegeven)
Plaats Laar (Weert)
Datum opname februari 2006

Redengevende omschrijving op gebieds-/structuurniveau

1. Beschrijving van de ontstaansgeschiedenis, de rol in en het belang voor de geschiedenis van Weert, de mate van representatie van de Weerder historie/ groei/ ontwikkeling, weerslag van de (agrarische) functie, tijdbeeld/bouwstijl, de relatie tot de context en de informatiewaarde;

De schans van Laar wordt voor het eerst vermeld in 1637. Het betreft een stuk grond omgeven door een gracht en een wal. In eerste instantie werd dit gemeenschappelijke gebiedje gebruikt als vluchtplaats tegen rondtrekkende plunderslaars. Later werd hier de dorpschool gebouwd, die in elk geval in 1801 bestond. In 1942, toen het land binnen de gracht in gebruik was als akkerland, schonken de dorpsbewoners het aan de parochie om er een kerk te vestigen. Deze is gebouwd in 1948-'49. Deze kerk bestaat nog steeds en is in goede staat. De oorspronkelijke wal is geheel verdwenen en de gracht is meermalen opnieuw uitgebaggerd, maar ligt nog wel grotendeels op de oude plaats. Daarmee is de schans van Laar, samen met die van Boshoven, de best herkenbare boerenschans van Nederland.

2. Beschrijving van de identiteit, karakteristiek, situering, belevingswaarde, ruimtelijke kwaliteit en waardering van elementen;
 - o De schans is uitstekend herkenbaar als zodanig.
 - o De schans is zeer goed waarneembaar en heeft een hoge belevingswaarde.
 - o De later gebouwde kerk past geheel in het oorspronkelijke idee van faciliteit voor gezamenlijk nut.
3. Signalering van bijzondere objecten, beeldbepalende en beeldondersteunende panden, structuren, zichtlijnen, stratenpatroon, rooilijn, inrichting openbaar gebied en groenstructuren;
 - o De oorspronkelijke gracht om de schans is nog duidelijk aanwezig en herkenbaar.
 - o De oorspronkelijke afmetingen zijn bewaard gebleven.
 - o De ruimtelijke context is niet aangetast.
4. Waardering van de gaafheid en uniciteit, maar tevens het signaleren van eventuele beeldverstorende elementen.
 - o Deze schans is met de gracht en overige aanleg, samen met de Boshoverschans, de best bewaarde boerenschans en uniek voor Weert, maar ook in Nederland.

5. Foto's

Schans van Laar vanuit Rakerstraat

De gracht vanaf de Rakerstraat naar het zuiden

Rakerstraat naar het noorden gekeken

De gracht vanuit de straat Laarderschans

Aldenheerd

De brug

Kerk en pastorie op de schans

kerk met aan de

6. Begrenzing (wordt nader vastgelegd in het betreffende bestemmingsplan)

SDG V Laarderschans

- monumentaal/beeldbepalend
- beeldondersteunend
- grens van het gezicht

- neutraal
- storend

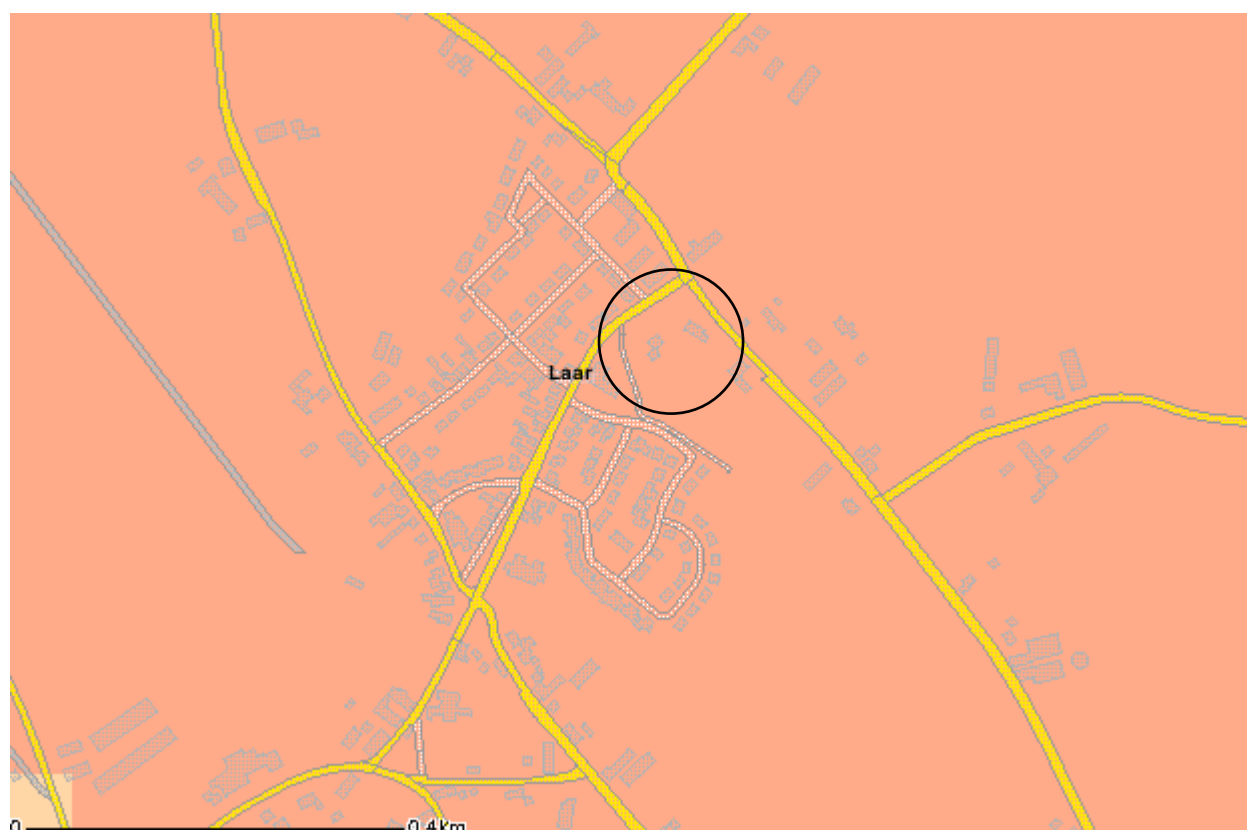
7. In het gebied aanwezige beschermde monumenten

	In het gebied aanwezige beschermde monumenten e.d.
Rijks	-
Provinciaal	-
Gemeentelijk	-
Beeldbepalend	-

8. Externe rapporten

- o Een boerenschans in de gemeente Weert, verslag van een onderzoek naar de cultuurhistorische waarde en exacte ligging van de schans van Laar, Zuidnederlandse Archeologische notities 69, M. Lascaris & H. Renes, Amsterdam 2006

9. Indicatie archeologische verwachtingswaarde

10. Waardering

Waardering + tot +++++	
	A. Sociale en cultuurhistorische waarde
+++++	1. het object/terrein is verbonden met de geschiedkundige herinneringen in de ruimste zin des woords;
+++++	2. het object/terrein vertegenwoordigt een fase in de ontwikkeling van stad, streek of dorp;
+++++	3. het object/terrein vertegenwoordigt een aspect van de sociale of economische geschiedenis.
	B. Informatiewaarde
++++	Mate waarin het object/terrein door de aanwezigheid in de omgeving alleen al aanschouwelijk onderwijs geeft en de passant informatie over het verleden ontvangt.
	C. Architectonische en kunsthistorische waarde
++	1. het object/terrein is een goed voorbeeld van een stijl of bouwtrant of van het werk van een architect, is gaaf van stijl en detaillering terwijl eventuele latere wijzigingen het architectonische beeld niet storen;
++	2. het object/terrein vertegenwoordigt vanuit architectonisch historisch oogpunt gezien een bouwstijl die kenmerkend is voor een bepaalde periode en geeft afzonderlijk of samen met andere de historische stedenbouwkundige ontwikkeling aan;
+	3. het object/terrein vertegenwoordigt een onvervangbare bouwstijl, techniek of bouwtype.
	D. Planologische en landschappelijke waarde
++++	1. het object/terrein heeft een nauwe relatie met de geomorfologie en de landschappelijke omgeving;
++++	2. het object/terrein is gelegen in een gebied met oorspronkelijke perceelsstructuren en patronen van wegen en waterlopen;
+++++	3. het object/terrein vormt met bijgebouwen, kleinere artefacten en erfbeplanting een karakteristiek geheel;
+++++	4. het object/terrein is karakteristiek voor stad, streek of dorp.
	E. Unieke waarde
+++++	Het is van belang of een object een unieke waarde heeft of dat er meerdere (soortgelijke) objecten in de omgeving van het object staan. Als een object niet in verband kan worden gebracht met andere objecten (zoals in D. Situering), kan het betekenen dat het een unicum is in zijn soort en juist daarom zeer waardevol.
	F. Gaafheid
++++	Vrijwel elk object is aangepast sinds het gebouwd is. Sommige aanpassingen en veranderingen passen echter niet in de stijl van het object en zijn storend voor het aanzien ervan. Het omgekeerde is overigens ook mogelijk: een wijziging kan de waarde van een object verhogen.
	G. Bouwkundige staat
++++	De bouwkundige staat van een object speelt een rol bij de beoordeling of een object in aanmerking komt voor een gemeentelijke monumentenlijst. Daarbij dient wel een onderscheid te worden gemaakt tussen achterstallig onderhoud en de fundamentele staat waarin een object verkeert. Uitgangspunt is dat een restauratie mogelijk met zijn. Tevens kan ook gedacht worden aan bescherming indien de ruïne als zodanig voldoende waarde bezit om als gemeentelijk monument te beschermen.
	H. Ouderdom
++++	De ouderdom van een object speelt een mindere rol bij de beoordeling van een object. De gemeente Weert hanteert hiervoor in principe de minimale leeftijd van 50 jaar, in speciale gevallen zou hiervan afgeweken kunnen worden.

Inventarisatieformulier Stads- en dorpsgezichten gemeente Weert

Gebied XI – Kroonstraat e.o.

Omvang gebied Wilhelminastraat, Kroonstraat, Julianastraat (zoals op kaart aangegeven)
Plaats Stramproy (Weert)
Datum opname juni 2007

Redengevende omschrijving op gebieds-/structuurniveau

1. Beschrijving van de ontstaansgeschiedenis, de rol in en het belang voor de geschiedenis van Weert, de mate van representatie van de Weerder historie/ groei/ ontwikkeling, weerslag van de (agrarische) functie, tijdbeeld/bouwstijl, de relatie tot de context en de informatiewaarde;

Stramproy is van oorsprong een agrarische nederzetting waar de afgelopen decennia een zekere planmatige uitbreiding heeft plaatsgevonden, ingepast tussen oorspronkelijke 'gegroeide' structuren. Mogelijk was Stramproy een kransakkerdorp, waarbij de nederzetting oud is en de nederzettingkrans jong. Andere theorie is dat het een domein betrof, waarbij de nederzettingkrans oud is en de kern jonger.

Van Stramproy bestaat geen middeleeuws kaartmateriaal. Wel is door het stratenverloop rondom de Kroonstraat duidelijk dat de Julianastraat onderdeel uitmaakte van een oude doorgaande route naar Maaseik (nu Maaseikerweg – Julianastraat – Frans Strouxstraat). Stramproy had al in de 14 eeuw een relatief grote kerktoeren. Het behoorde in die tijd tot het vorstendom Thorn. Na de Franse tijd werd Stramproy ingedeeld in het departement Nedermaas, kanton Weert.

Op de Bonne-kaarten (zie bij 5) van rond 1900 is te zien dat zich, naast de bebouwing rondom de kerk, ook een zwaartepunt heeft gevormd rondom het kruispunt Wilhelminastraat – Kroonstraat.

NB. In 1995 heeft de voormalige gemeente Stramproy dit gebiedje al aangewezen als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht. De grenzen waren niet op kaart aangegeven en worden nu vastgelegd.

2. Beschrijving van de identiteit, karakteristiek, situering, belevingswaarde, ruimtelijke kwaliteit en waardering van elementen;

Karakteristieke elementen in dit gebied zijn ondermeer de rijksbeschermden hoeve aan de Julianastraat 31, het voormalige café-restaurant 't Kleine Verschil aan de Kroonstraat 1, de oude brouwerij Maes, het pand 'Tramhalt' en de voormalige hoeve Wilhelminastraat 2-12. Deze monumenten uit verschillende tijden zijn herinneringen uit belangrijke periodes van de geschiedenis van Stramproy. De hoeves vertegenwoordigen het rijkere agrarische verleden, de brouwerij houdt de herinnering levend aan industrialisatie en bierproductie rond 1900, de Tramhalt is een aandenken aan de stoomtramlijn (1910-1934) en het voormalige café-restaurant als representant van vernieuwingen in de architectuur in de jaren '20 van de vorige eeuw. Het geheel vormt een fraai en compleet dorpsbeeld.

3. Signalering van bijzondere objecten, beeldbepalende en beeldondersteunende panden, structuren, zichtlijnen, stratenpatroon, rooilijn, inrichting openbaar gebied en groenstructuren;

- o De lijst van beschermde monumenten is opgenomen onder 7.
- o Vermeldenswaard is de inbreiding in aangepaste stijl van het hofje aan de Brouwerij Maeshof (genomineerd voor de Architectuurprijs 2006).
- o De rode beuken in de Kroonstraat, tegenover het Brouwerij Maeshofje zijn beeldbepalend.
- o De hagen op het perceel van Wilhelminastraat 2 en nabij de voormalige brouwerij zijn beeldbepalend.
- o De haag en hekpijlers aan de Wilhelminastraat tegenover de brouwerij bij Wilhelminastraat 11 zijn karakteristiek.
- o In het gebied liggen diverse zichtlijnen: vanuit de Wilhelminastraat op de St. Jansmolen, vanuit de Kroonstraat op het rijksbeschermden monument Julianastraat 31 en aan de andere kant op het pand Wilhelminastraat 11.

4. Waardering van de gaafheid en uniciteit, maar tevens het signaleren van eventuele beeldverstoringen.

- o Het beeld is vooral nabij de kruising Wilhelminastraat – Kroonstraat bijzonder gaaf.
- o De garageboxen en de onderbreking van de straatwand op die plaats zijn beeldsturend.
- o De luifel van de kapperszaak past niet goed in dit historische straatbeeld.

- Het benzinepompstation aan de Julianastraat ligt net buiten het gebied, maar werkt beeldverstorend.

5. Foto's

Zicht Wilhelminastraat richting St. Jansmolen

Vanaf Kroonstraat richting Wilhelminastraat

Straatbeeld Kroonstraat

Kroonstraat richting Wilhelminastraat

Kroonstraat met poortgebouw brouwerij

Zichtlijn door Kroonstraat naar Julianastraat 31

Hoek Kroonstraat - Julianastraat

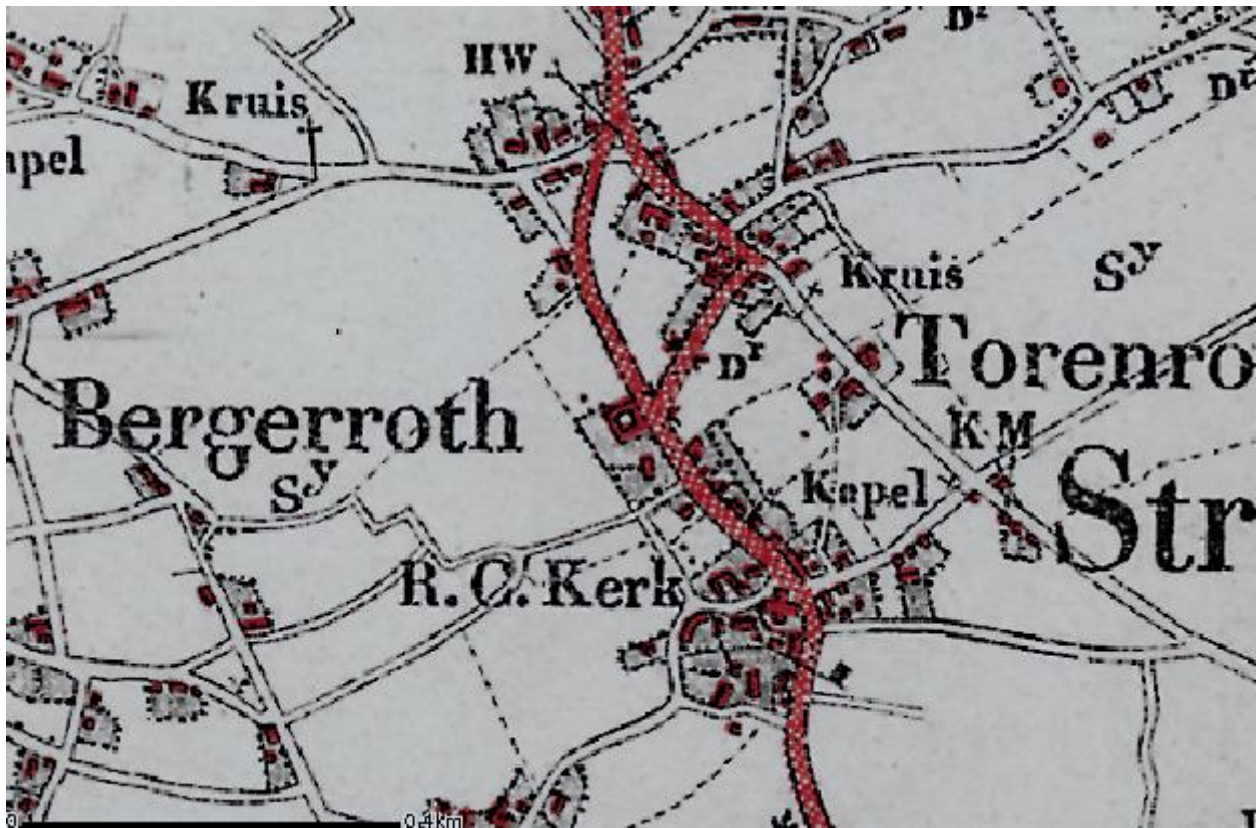
Nieuwbouw flankeert de oude mouttoren aan de Brouwerij Maeshof

Storende garageboxen en 'gat' in gevelwand

Minder gepaste luifel in historisch straatbeeld

Bonne-kaarten, circa 1900 (www.kich.nl)

6. Begrenzing (wordt nader vastgelegd in het betreffende bestemmingsplan)

SDG XI

Wilhelminastraat
 - Kroonstraat-Julianastr.
 - - - voorstel grens

mon / bbp
 onderstennes
 Stovand
 ventraal

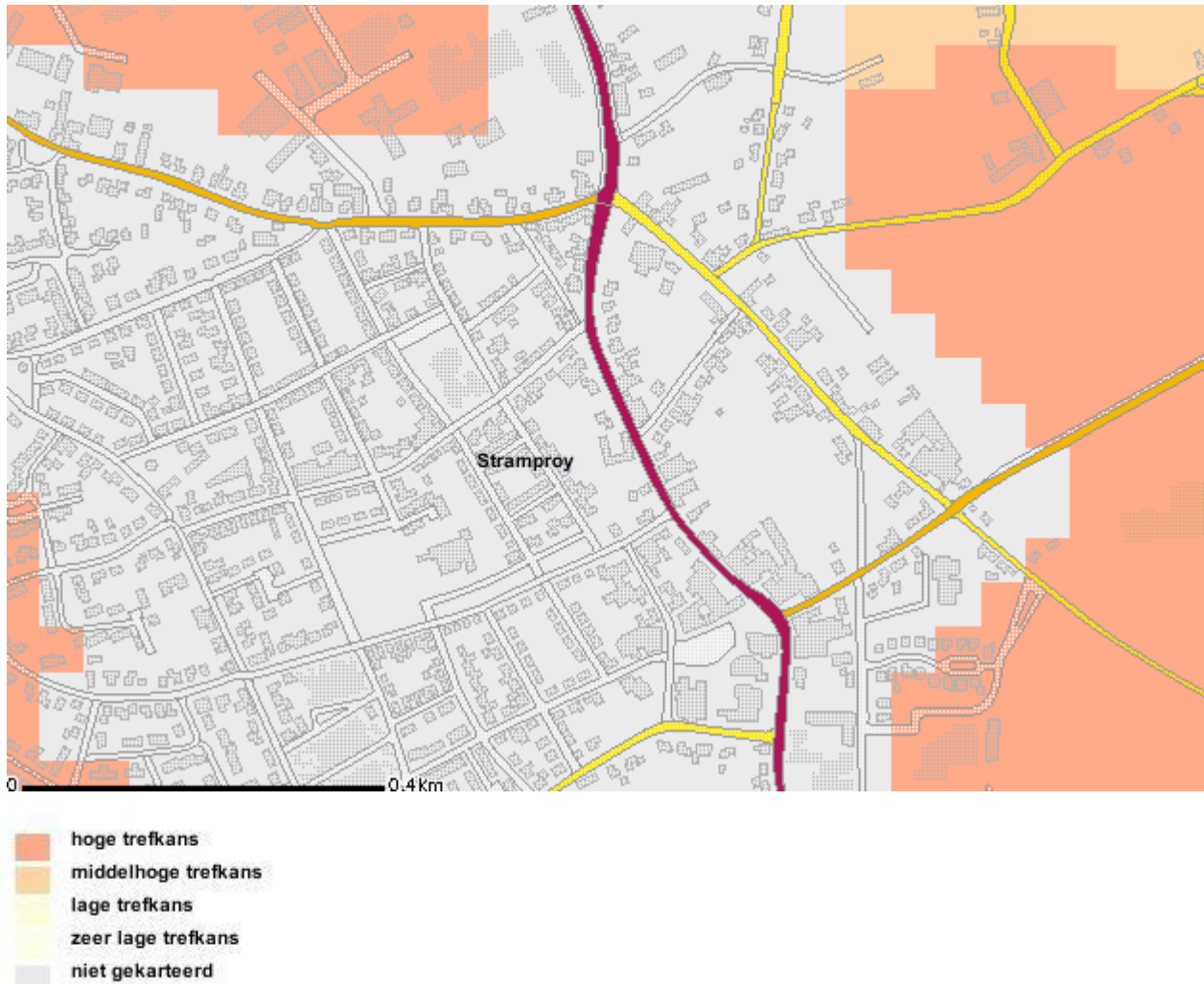
7. In het gebied aanwezige beschermde monumenten

Categorie	Adres
Rijks	Wilhelminastraat 2 (agrarische gebouwen, 17 ^e eeuwse brouwershuis annex boerderij, vm. leenhof van Stift Thorn) Julianastraat 31 (hoeve met gezwenkte gevels, XVII en vakwerk)
Provinciaal (formeel vervallen)	-
Gemeentelijk	Wilhelminastraat 7 (woonhuis) Wilhelminastraat 9 (woonhuis) Wilhelminastraat 12 (woonhuis) Wilhelminastraat 20-22 (woonhuis) Kroonstraat 1 (bedrijfspan)
	NB straatbeeld Kroonstraat – Wilhelminastraat is een gemeentelijk gezicht van Stramproy

8. Externe rapporten

- Redengevende omschrijving monumenten en gezichten Stramproy, 1995

9. Indicatie archeologische verwachtingswaarde

10. Waardering

Waardering + tot +++++	Criteria
	A. Sociale en cultuurhistorische waarde
+++	1. het object/terrein is verbonden met de geschiedkundige herinneringen in de ruimste zin des woords;
+++	2. het object/terrein vertegenwoordigt een fase in de ontwikkeling van stad, streek of dorp;
+++	3. het object/terrein vertegenwoordigt een aspect van de sociale of economische geschiedenis.
	B. Informatiewaarde
+++	Mate waarin het object/terrein door de aanwezigheid in de omgeving alleen al aanschouwelijk onderwijs geeft en de passant informatie over het verleden ontvangt.
	C. Architectonische en kunsthistorische waarde
++	1. het object/terrein is een goed voorbeeld van een stijl of bouwtrant of van het werk van een architect, is gaaf van stijl en detaillering terwijl eventuele latere wijzigingen het architectonische beeld niet storen;
+++	2. het object/terrein vertegenwoordigt vanuit architectonisch historisch oogpunt gezien een bouwstijl die kenmerkend is voor een bepaalde periode en geeft afzonderlijk of samen met andere de historische stedenbouwkundige ontwikkeling aan;
++	3. het object/terrein vertegenwoordigt een onvervangbare bouwstijl, techniek of bouwtype.
	D. Planologische en landschappelijke waarde
++	1. het object/terrein heeft een nauwe relatie met de geomorfologie en de landschappelijke omgeving;
+++	2. het object/terrein is gelegen in een gebied met oorspronkelijke perceelsstructuren en patronen van wegen en waterlopen;
+++	3. het object/terrein vormt met bijgebouwen, kleinere artefacten en erfbeplanting een karakteristiek geheel;
+++	4. het object/terrein is karakteristiek voor stad, streek of dorp.
	E. Unieke waarde
+++	Het is van belang of een object een unieke waarde heeft of dat er meerdere (soortgelijke) objecten in de omgeving van het object staan. Als een object niet in verband kan worden gebracht met andere objecten (zoals in D. Situering), kan het betekenen dat het een unicum is in zijn soort en juist daarom zeer waardevol.
	F. Gaafheid
+++	Vrijwel elk object is aangepast sinds het gebouwd is. Sommige aanpassingen en veranderingen passen echter niet in de stijl van het object en zijn storend voor het aanzien ervan. Het omgekeerde is overigens ook mogelijk: een wijziging kan de waarde van een object verhogen.
	G. Bouwkundige staat
++++	De bouwkundige staat van een object speelt een rol bij de beoordeling of een object in aanmerking komt voor een gemeentelijke monumentenlijst. Daarbij dient wel een onderscheid te worden gemaakt tussen achterstallig onderhoud en de fundamentele staat waarin een object verkeert. Uitgangspunt is dat een restauratie mogelijk met zijn. Tevens kan ook gedacht worden aan bescherming indien de ruïne als zodanig voldoende waarde bezit om als gemeentelijk monument te beschermen.
	H. Ouderdom
+++	De ouderdom van een object speelt een mindere rol bij de beoordeling van een object. De gemeente Weert hanteert hiervoor in principe de minimale leeftijd van 50 jaar, in speciale gevallen zou hiervan afgeweken kunnen worden.